

Dag Norling
John Collets Allé 46
0852 Oslo

A-post

«Hamro Patrika»

Norge-Nepal foreningen
c/o Nayan Malla
Maridalsveien 6
0178 Oslo

MEDLEMSKONTINGENT:

Enkeltmedlem kr 125,-
Familie kr 175,-
Organisasjon kr 300,-

Konto: 6219 05 79358

Program for møtet tirsdag 16.april 2002

- Lecture on "Rhinoceros Conservation in Nepal" by Narendra Pradhan, PhD student at The Agricultural University of Norway. He is currently studying conservation biology with specializing in megafauna herbivore ecology (elephant, rhinoceros). Mr. Pradhan has been working with Department of National Park and Wildlife Conservation, Nepal, for 14 years. He is a wildlife biologist and previously did his Masters Degree in Management of Natural Resources and Sustainable Agriculture, from Agricultural University of Norway, in 1993-1995.
- Kaffe/te/kaker og utlodning.

Norge - Nepal foreningen

HAMRO PATRIKA
ORGAN FOR NORGE-NEPAL-FORENINGEN

Nr. 2, mars 2002

Velkommen til medlemsmøte
i Norge-Nepal foreningen
tirsdag 16. april 2002 kl. 19:00
i Bygdelagssamskipnadens hus
Nordahl Bruns gate 22, Oslo

"Rhinoceros Conservation in Nepal"
by Narendra Pradhan, PhD student at
The Agricultural University of Norway

Neste medlemsmøte: september 2002

NORGE-NEPAL FORENINGENS STYRE

Navn	Adresse	Telefon
Kirsten Ingeborg Greiner <i>Leder</i>	Landingsveien 102 0767 Oslo	22 14 00 01 413 18 147
Kristine Østrem Alsvik <i>Nestleder</i>	Sørligata 46 A 0577 Oslo	977 25 718 22 67 72 98
Synnøve Nes <i>Redaktør</i>	Bergensveien 4 0963 Oslo	905 24 857
Nayan Malla <i>Kasserer</i>	Maridalsveien 6 0178 Oslo	975 98 920
Thrond Berge Larsen	Dannevigsveien 12 0463 Oslo	22 71 98 73
Øystein Berg	Stjerneveien 21 0779 Oslo	412 00 242
Unni Poulsson	Veslekroken 10 0379 Oslo	22 73 33 97
Ane Haaland	Skogbrynet 9 1458 Fjellstrand	66 91 41 30
Tone Lauvdal	Konowsgate 99 C 0196 Oslo	416 54 977

PERSONER MED VERV UTENFOR STYRET

Roy Friis <i>Revisor</i>	Peiskrokveien 8 1482 Nittedal	67 07 69 08
Marit Kleppa <i>Valgkomite</i>	Skøyenveien 97 0375 Oslo	22 52 10 31
Nikolai Arnø <i>Valgkomite</i>	Fossekallen 32 3034 Drammen	32 81 86 39 996 31 507

Hamro Patrika er Norge-Nepal foreningens medlemsavis som utkommer fem ganger i året. Forespørsler angående avisen, foreningen og Nepal kan rettes til styremedlemmene.

Norge-Nepal foreningens e-post adresse:
norge_nepal@hotmail.com

Styret har adgang til e-posten som vil besvares med jevne mellomrom.

Redaksjonskomite for dette nummeret av Hamro Patrika:
Synnøve Nes, Thrond Berge Larsen, Anuradha Gurung, Kristine Østrem Alsvik, Øystein Berg og Kirsten I. Greiner

Det nye styret i Norge-Nepal foreningen

Kirsten I. Greiner (37), leder: Arbeider ved Sosialantropologisk institutt, Universitetet i Oslo. Har studert geografi og statsvitenskap med vekt på internasjonale miljøforhandlinger/klima/ozon/Nord-Sør problematikk. Besøkt Nepal fem ganger som turist. Medlem av foreningen siden 1989. Har sittet i styret i åtte år, hvorav fire som redaktør, ett som nestleder og to som leder. Gjenvälgt som leder i februar 2002.

Kristine Ø. Alsvik (27), nestleder: Studerer sosialantropologi hovedfag, Universitetet i Oslo. Vært i Nepal en gang som turist og en gang i forbindelse med feltarbeid. Tema for hovedoppgaven: Aama Toli blant gurungene. Medlem av foreningen siden januar 2000. Har fungert som styremedlem siden mars 2000. Valgt inn i styret som nestleder i februar 2001. Ikke på valg i år.

Synnøve Nes (28), redaktør: Arbeider som reporter i Her og Nå, NRK Radio. Utdannet journalist. Vært i Nepal tre ganger som journalist/turist. Medlem av foreningen siden våren 2000. Har fungert som styremedlem siden sommeren 2000. Valgt inn i styret som redaktør i februar 2001. Ikke på valg i år.

Nayan Malla (35): Arbeider som overingeniør i Statens vegvesen. Utdannet sivilingeniør (vei- og flyplassbygging) fra Ukraina. Er opprinnelig fra Patan i Kathmandu-dalen, og kom til Norge i 1996. Medlem av foreningen siden 2000. Valgt inn i styret i februar 2001. Ikke på valg i år, men valgt til kasserer i februar 2002.

Øystein Berg (29): Arbeider i Det Norske Bibelselskap og er selvstendig næringsdrivende innen kart. Utdannet ved Landbrukshøgskolen i Ås; ressurs- og utviklingsøkonomi med hovedoppgave om jordfeltarbeid i Kina. Vært en gang i Nepal som turist. Medlem av foreningen siden 1998. Styremedlem en kort periode i 1999. Valgt inn igjen i styret i februar 2001. Ikke på valg i år.

Thrond Berge Larsen (ung 50-åring): Arbeider som rådgiver i Miljøverndepartementet (vannkraft og miljø). Utdannet sivilingeniør, med tilleggsutdanning innen sosiologi, geografi, samt by- og regionplanlegging. Jobbet med mikrokraftverk for Norconsult over hele Nepal i seks måneder i 1975. Senere vært en gang i Nepal som turist. Medlem av foreningen siden 1987. Har tidligere sittet i styret og i valgkomiteen. Valgt inn i styret i februar 2001. Ikke på valg i år.

Unni Poulsson (54): Arbeider som rådgiver i NORAD. Utdannet sosialantropolog med feltarbeid fra Soweto. Jobbet som konsulent i Nepal 1990-93. Senere arbeidet to år som Nepal-ansvarlig ved den norske ambassaden i New Delhi og ved den norske ambassaden i Kathmandu i 1999-2000. Vært i Nepal flere ganger som turist. Medlem av foreningen siden våren 2001. Valgt inn i styret i februar 2001. Ikke på valg i år.

Ane Haaland (52): Arbeider med kommunikasjonsrådgivning nasjonalt og internasjonalt. Utdannet samfunnsviter og journalist. Bodd i Nepal i åtte år og i tillegg vært der fire-fem ganger senere. Medlem av foreningen siden 1985. Tidligere vært leder i Norge-Nepal foreningen på 80-tallet og styremedlem. Valgt inn i styret i februar 2002.

Tone Lauvdal (46): Utdannet innen helse og utvikling. Arbeidet i Nepal 1988-93 og har senere vært tilbake flere ganger. Medlem av foreningen siden april 2002. Valgt inn i styret i februar 2002.

Personer med verv utenfor styret

Roy Friis (49), revisor: Arbeider i UPS Capital. Vært to ganger i Nepal som turist – hvorav ett opphold i tre måneder. Medlem av, og revisor for, foreningen siden starten i 1984. Gjenvälgt som revisor i februar 2001. Ikke på valg i år.

Nikolai Arnø (67), valgkomite: Pensjonert elektroingeniør. Vært i Nepal to ganger som turist. Medlem av foreningen siden 1988. Tidligere sittet i styret i fire år, hvorav tre som kasserer. Valgt inn i valgkomiteen i februar 2001. Ikke på valg i år.

Marit Kleppa (60), valgkomite: Arbeider som førstebibliotekar i Stortinget. Vært i Nepal åtte ganger. Er, rådgiver for Tribhuvan University Library. Medlem av foreningen siden 1988. Har tidligere sittet fem år i styret, hvorav fire som leder. Har sittet to år i valgkomiteen. Gjenvälgt til valgkomiteen i februar 2002.

Rød terror

av Kirsten I. Greiner

Basert på følgende kilder:

Himal Khabarpatrika
14.-18. januar 2002,
Spotlight
15.-21. og 22.-28.
februar 2002,
Nepali Times
1.-7., 8.-14. og 22.-28.
februar 2002, og
The Kathmandu Post
22., 23. og 25. februar 2002
og 2., 4., 7., 10., 11., 12.,
13. og 14. mars 2002.

Underhuset i Parlamentet vedtok 21. februar å forlenge unntakstilstanden i Nepal i tre måneder. Hele 194 av Underhuset's 205 medlemmer stemte for forlengelse, syv stemte mot og noen få var ikke tilstede. Støtten var dermed langt sterkere enn Grunnloven's krav på 2/3 flertall. Resultatet innebærer at kritikk av unntakstilstanden ikke lenger kan brukes av politikerne i deres retoriske maktkamp i parlamentet. Ja-stemmene kom fra regjeringspartiet Nepali Congress (NC), hovedopposisjonspartiet Communist Party of Nepal – United Marxist Leninist (UML), Rastriya Prajatantra Party (RPP) og Nepal Sadbhawana Party (NSP). Nei-stemmene sto United People's Front (UPF), Nepal People's Front (NPF) og Nepal Workers and Peasants Party (NWPP) for. Statsminister Sher Bahadur Deuba (NC) og flere andre NC-politikere har godtatt opposisjonens krav om å utarbeide tillegg til Grunnloven, og varsler flere sosio-økonomiske reformer med sikte på "korrupsjonskontroll, rettferdige valg, desentralisering og mer effektiv administrasjon".

Fire dager før forslaget om forlenget unntakstilstand skulle voteres over i parlamentet (natt til 17. februar), stormet hundrevis av maoister (noen sier opptil 2500) Mangalsen i Achham-distriktet helt vest i Nepal. Mangalsen var avskåret fra å sende nødmeldinger etter at maoistene satte telekommunikasjonstårnet ut av drift. Også kraftstasjonen var ødelagt og byen lå derfor i bekmørke. Maoistene satte fyr på offentlige bygninger, ranet banken, drepte sivile og regelrett slaktet politiet og militæret. Angripernes eksplosiver og halvautomatiske våpen var overlegne mot sikkerhetsstyrkenes utdaterte rifler. De halvautomatiske våpnene fikk maoistene med seg fra høstens angrep mot Dang. Disse våpnene, og de ranet fra sikkerhetsstyrkene i Mangalsen, vil brukes i maoistenes neste angrep.

Da maoistene trakk seg tilbake på morgenen lå rundt 140 mennesker døde, mange var såret og Mangalsen var en slagmark der røyken steg fra ruinene og støvet lå tykt rundt sammenfalte hus. Tyve av de døde soldatene hadde henrettelseslignende skuddsår i hodene. Forsterkninger fra Royal Nepal Army (RNA) kom i form av et helikopter først idét maoisten forlot byen. 20 kilometer nord for Mangalsen ble tårnet og flystripen i Sanphebagar angrepet. Her mistet 27 politimenn livet. Ytterligere fem politimenn ble drept da maoistene angrep en politipost ved Lalbandi i Sarlahi, øst i Terai.

Maoistenes angrep var godt planlagte og ble antakelig gjennomført som et innspill til parlamentets votering over unntakstilstanden. Maoistene ønsker å forlenge unntakstilstanden, å forsette sin geriljakrigføring og trette ut både befolkningen, sikkerhetsstyrkene og myndighetene.

Angrepet i Achham var faktisk ventet. De lokale distriktsmyndighetene hadde allerede varslet myndighetene i Kathmandu om at et angrep antakelig var nær forestående. Achham ba Kathmandu om bedre sikkerhet i distriktet, men Deuba svarte at han ikke hadde flere soldater å sende. Maoistene hadde organisert møter i omliggende landsbyer, bygget opp styrkene sine, sendt beskjeder til distriktshovedkvarteret om at de planla et snarlig angrep og uken før kuttet de byens telefonforbindelse. Etterretningskilder i Kathmandu informerte innenriksdepartementet om et mulig angrep i Achham minst fem dager før det skjedde.

De siste seks årene har omlag 3.000 mennesker mistet livet, hvorav ca. 1.300 siden november i fjor. Bak de nakne tallene er det mange sårede, utallige familier i sorg og et ukjent antall interne flyktninger. Sykehusene fylles og de ligner mer og mer på feltsykehus. Ofte er det trangt om plassen og man ser begynnende mangel på utstyr og medisiner noen steder. Maoistene satser stadig sterkere på brutale lemlestelser og regelrette henrettelser, også av sivile.

Kathmandu-dalen er fremdeles forholdsvis rolig, men selv her føler innbyggerne seg utrygge. Maoistene har gjennomført sporadiske mindre angrep og utplassert bomber blant annet i Bhaktapur. Ved Sichahiti i Lalitpur drepte soldater en maoist da han forsøkte å henge opp en banner-bombe. De som arbeider med søppel og renhold i hovedstaden er svært engstelige fordi maoistene har begynt å legge bomber i søppeldunker i travle by-områder. To privatskoler i Kathmandu ble ramponert av maoist-sympatiserende ungdom tidlig i mars. Senere i måneden døde seks politimenn ved Sangachowk i Sindhupalchowk-distriktet, det østlige nabolandsdistriktet til Kathmandu, da bilen de satt i kjørte på en bombe.

I månedsskiftet januar-februar ble 16 politimenn drept da maoister stormet en politipost ved Bhakundebesi i Kavre-distriktet, 40 kilometer øst for Kathmandu. Politiposten skulle sikre konstruksjonen av den nye Banepa-Sindhuli motorveien. Byggingen av Karnali

motorveien ligger allerede på is, og maoistene hindrer arbeidet med Hilsa-Simikot veien som skal forbinde de nordlige områdene med Tibet. Det er også stillstand i byggingen av en stor søppelplass utenfor Pokhara etter at maoistene sprengte i stykker flere anleggsmaskiner 18. februar.

I Lukla ranet maoistene den lokale banken i begynnelsen av februar. Ingen kom til skade. Flyplassen holdt stengt noen dager, men er nå gjenåpnet. RNA er på plass i Lukla og har fløyet ut noen turister.

Det ble rapportert om kraftig skuddveksling mellom politi og maoister ved Shitalpati i Salyan-distriktet i midten av februar. Politiposten falt og 35 politimenn ble drept.

Fem personer, deriblant en åtte år gammel jente, brant i hjel etter at maoistene kastet bensinbomber inn i en nattbuss i Chitwan 23. februar. Bussen var på vei fra Kathmandu til Birgunj. Den ble stoppet av maoistene som hindret folk i rømme før bussen sto i flammer.

Mange skoler er angrepet de siste månedene og i flere distrikter har maoistene stengt de private skolene. Situasjonen har forverret seg etter at også statlige skoler ble satt på maoistenes svarteliste. Lærere generelt er blitt ett av maoistenes hovedmål. Maoistene ser lærerne som mulige samarbeidspartnere for RNA: de er potensielle informanter og infiltrører fordi de bor i landsbyene og kjenner terrenget og alle landsbyboere. Mange lærere er mishandlet og drept den siste tiden. Men selv om maoistene fortsetter å drepe og skade både sivile og militære over hele landet, har RNA en viss framgang og klarer å få maoistene mer på defensiven.

Angrep i Achham og andre steder viser likevel at maoistenes militære organisering og slagkraft fremdeles er intakt, til tross for at sikkerhetsstyrkene har drept og arrestert mange maoister i hele landet. Episoden i Achham blottlegger dårlig koordinering av sikkerhetsstyrkene og manglende evne til å sende forsterkninger i tide. Samtidig har sikkerhetsstyrkene en vanskelig oppgave når maoistene er aktive i nesten hele landet. RNA har sendt klager til sentralt hold fordi myndighetene ikke har startet gjenreisningen av politiposter i distrikter selv om RNA har sikret området. Dermed må RNA bli værende til tross for at soldatene trengs andre steder. Et annet problem er at få lokale politikere vender tilbake og/eller klarer å utøve en form for politisk styring og kontroll. I andre mindre sikre områder drepes de som arbeider for NC, mens folk tilknyttet hovedopposisjonspartiet UML og RPP ikke tør annet enn å ta hensyn til maoistenes trusler. RNA er svært misfornøyd med at lokalpolitikere og politiet mange steder har frigitt arresterte maoister, ofte som følge av bestikkelser. Maoistene har penger og betaler kontant.

Framgang for RNA hemmes av for få utplasserte soldater, den åpne grensen til India, en bunnskrapt nepalesisk statskasse og at maoistene kjemper på hjemmebane i kjent terreng. Den militære etterretningen er foreløpig ikke god nok til å infiltrere maoistenes rekker. RNA med ca. 45.000 soldater (i tillegg til de 60.000 politimennene) er imidlertid langt flere enn maoistene, noe som taler til RNA's fordel. Det gjør også bred politisk støtte til RNA både nasjonalt og internasjonalt. Men krigføring koster. Hæren trenger sårt til en modernisering på utstysfronten. Maoistene baserer seg på nålestikkoperasjoner, stjalne og hjemmelagde våpen og å terrorisere befolkningen. RNA kan ikke bruke de samme metodene og deres operasjoner er mer kostbare. Kanskje kommer hjelpen fra USA som ymter om å bidra med militære rådgivere, våpen og opplæring til en rekke land inkludert Nepal.

Foreløpig kan det virke som om RNA's strategi er å presse maoistene til høyere og mer marginale områder – og holde dem der. RNA's beste mulighet på kort sikt er likevel å få tak i maoistenes ledere. Så langt er en av topplederne og syv-åtte andre ledere arrestert. Det sies at tre gjenværende ledere nå koordinerer maoistenes aktiviteter, mens resten av lederskapet skjuler seg i India. Samarbeid med India blir nødvendig for å lokalisere lederne og hindre kommunikasjon mellom dem og tilhengerne i Nepal. Den åpne grensen til India gjør bevegelse av våpen og personer ganske enkel. Med sine begrensede midler er det et spørsmål om nepalesiske myndigheter vil klare å slå ned maoistene uten atskillig sterkere grensekontroll.

Selv under Nepal's verste krise er politikerne fremdeles opptatt av maktspill, intriger på bakrommet og snor-klipping. Nepaleserne ser sine topplederes spill, makthunger, dårlige moral og fatale ignoranse for ansvarlig styring. Demokratiet trues av maoistene som ikke tror på det og som bruker brutal vold til å fylle vakumet myndighetene etterlater seg. Mens maoistene de siste årene overmannet dårlig utstyrte politiposter i ulike deler av Nepal, hevdet mange at maoist-bevegelsen var et utslag av fattigdom og korrupsjon. Myndighetene klarte ikke å sørge for alternativer for arbeidsløs ungdom maoistene fortsatte å rekruttere til sine rekker. Etter hvert som stadig flere politiposter ble trukket tilbake, fikk maoistene fotfeste og etablerte egen administrasjon som lokalbefolkning måtte bøye seg for fordi det ikke fantes noe alternativ.

Selv i dag, når trusselen fra maoistene blir stadig mer alvorlig, vedvarer korrupsjonen. Den synes endog å nå nye høyder – det er et drag av desperasjon i luften; man karrer til seg som om morgendagen aldri kommer. Og selv nå fortsetter partiene og fraksjonene innen dem å kjempe mot hverandre. Demokratiet kan forventes å blomstre på konkurranse mellom de som er uenige – på en markeds plass for ulike ideer. Men kanskje er det mulig først når et demokrati har nådd en viss modenhet og stabilitet. Mange håper politikerne fra de ulike partiene vil innse at maoistene utgjør en større trussel enn politikerne selv utgjør mot hverandre. Først da åpnes mulighet for å etablere en allianse basert på noe de kan enes om; et minste felles multiplum av ikke-voldelig kamp, demokrati og sosial framgang.

Symboler er viktige, ikke minst i en nasjonal krisetid. Å skape håp kan være et av myndighetenes beste våpen når maoistenes er å spre håpløshet og liten tro på en bedre framtid. Maoistene har tiden på sin side. Jo lenger dagens situasjon vedvarer, jo mer håpløshet skapes.

Etter tre og en halv måneders unntakstilstand, har nepalesere flest fått mer realistiske forventninger til hva det innebærer. Forlengelsen av unntakstilstanden vil antakelig ikke bringe store endringer på slagmarken eller i det politiske landskapet. Statsminister Sher Bahadur Deuba har kjøpt seg tid. Men han opprettholder kravet om at det ikke kommer på tale å samtale med maoistene før de har overgitt seg. Dermed har statsministeren kun en kjepp og ingen gulrot. Maoistene forventes å fortsatt holde befolkningen i engstelig frykt med jevnlig voldshandlinger og bakholdsangrep, og samtidig lade opp til større angrep mot mai måned når unntakstilstanden skal voteres over nok en gang. Hvis situasjonen ikke bedrer seg innen den tid, vil parlamentet samles for å stemme over en seks måneders forlengelse av unntakstilstanden. Dermed kan unntakstilstanden vare i totalt ett år – som er maksimumsperioden nedfestet i Grunnloven.

Nepalesiske kamayaer diskutert på ILO-seminar

Kathmandu Post 4. februar 2002.

Fritt oversatt og bearbeidet av Kristine Alsvik

Representanter fra Nepal deltok på et seminar i Bangkok holdt av International Labour Organisation (ILO). Deltakere fra Asia og Stillehavet fikk høre om et nepalesisk toårsprosjekt hvor målet er å bli kvitt alle former for tvunget arbeid. Prosjektet har også som mål å hjelpe de 14,000 tidligere kamayaene som nå er frigitt fra sine tidligere slavelignende arbeidsforhold.

På seminaret som varte i tre dager deltok Nepal sammen med representanter fra 24 andre land. Seminaret bygde på en deklarasjon fra ILO kalt "Declaration on Fundamental Principles and Rights at Work". På seminaret var det representanter både fra myndigheter, fagforeninger og arbeidere. Syed Zahir Sadeque, som er ILOs Chief Technical Advisor for the Sustainable Elimination of Bonded Labour in Nepal Project, minnet delegatene på at alle tidligere kamayaer i Nepal var fritatt fra sine tidligere arbeidsavtaler i juli 2000, og at deres eventuelle gjeld også ble fjernet på samme tidspunkt. Han sa videre at ILO-prosjektet hadde som mål å reintegrere kamayaene i det lokale samfunn og hjelpe dem slik at de ikke havnet tilbake i fattigdom og gjeld. Dette skal skje ved å hjelpe kamayaene å utvikle nye former for livsopphold, øke dere inntekter, sikre for at de får minstelønn de har krav på som frie arbeidstakere, og sørge for at barnas deres får tilbud om skolegang. Sadeque understreket at problemet med tvunget arbeid er nært knyttet opp til menneskerettighetsspørsmål som ufrivillig arbeid, tvang, frykt og frihetsberøvelse. For tiden pågår det tre ILO-prosjekter i Nepal som er rettet mot kamayaene, disse prosjektene er støttet med penger fra amerikanske og nederlandske myndigheter og fra arbeidsgiver- og arbeidstaker organisasjoner i Italia.

Resultatet av eksaminasjonen av 86,000 lærere fortsatt ukjent

Kathmandu Post 7. mars 2002

Fritt oversatt og bearbeidet av Kristine Alsvik

Prøvene som ble tatt av flere enn 86,000 lærere for seks år siden er enda ikke blitt offentliggjort fordi et møte i utvalgelseskomiteen (Selection Committee) ble utsatt. Utvalgelseskomiteen skulle nedsette en tremedlemskomisjon, Teachers' Service Commission, men et møte for å utpeke denne komiteen har enda ikke funnet sted. Talsmann for departement for utdanning og sport, Yuba Raj Pandey, sier at ministerrådet allerede har anbefalt opprettelsen av kommisjonen, men at seleksjonskomiteen enda ikke har hatt et møte på dette. Han sa videre at ingen resultat vil bli offentliggjort før en slik kommisjon er nedsatt, og at dette kunne ta enda en måned.

Prøvene som ble tatt for seks år siden var for å dekke de 14,397 jobbene som var ledige innen grunnskolen og ungdomsskolen. Men før en lærekommisjon blir nedsatt, som igjen avhenger av når seleksjonskomiteen setter seg ned for å avgjøre dette, vil resultatet fra prøvene tatt for seks år siden ikke bli offentliggjort, og skolene vil ikke enda få se de hardt tiltrengte nye lærerne.

Nytt mål for maoistene: Utviklingsprosjekter

Av Binot Bhattarai

Nepali Times 7.-14.3. Fritt oversatt og forkortet av Thrond Berge Larsen

To dager etter at maoistene angrep Accham 16. februar, fløy et helikopter til Mangalsen for å evakuere 25 utviklingsarbeidere. Også i et annet Far-western distrikt dro nylig utviklingsarbeiderne av gårde etter at maoistene hadde stengt distriktsutviklingskomiteens leder inne på kontoret hans og truet med å angripe hovedkvarteret. Som en NGO- ansatt sier: "Alle er redde for hva som er neste trekk fra maoistene."

I Kathmandu lurer prosjektpersonell og donorer på hvem det er som bestemmer blant maoistene nå. De fleste er involvert i prosjekter som er til fordel for grasrota som drikkevanns-, skogreising-, mikrokreditt- og sanitærprosjekter. Nå er de fanget i kryssilden og prosjektene stopper opp.

Mange har rømt fra kampene og er dradd til Kathmandu. Som de sier: "For tre måneder siden pleide maoistene og ta oss i handa og si at både vi og dere ønsker å hjelpe de fattige, så dere trenger ikke å være redde."

Men etter Mangalsen er ingen sikre på at disse forsikringene holder lenger. Bygdeveibygging har blitt sterkt rammet. Vaksineringsprogrammene er blitt rammet og hver gang et bygdekraftverk rammes, så rammes også vaksinene.

Den eneste måten å unngå å bli rammet på, kan være å kommunisere mer direkte til folket. Det finnes mange eksempler på at lokalbefolkningen har grepet inn når maoistene har prøvd å stoppe utviklingsprosjekter.

International Year of Mountains 2002

103 Himalaya-topper er åpnet for klatring

Pressemelding fra Kulturdepartementet i Nepal, 25. desember, 2001

Fritt bearbeidet og oversatt av Synnøve Nes

103 nye topper i den nepalske delen av Himalaya er blitt åpnet for klatring. De første klatrerne kan legge ut på tur 1. mars!

Hele 103 topper er der, klare til erobring, i forskjellige deler av de nepalske fjellene. Med disse nye klatremålene har en 263 topper å velge mellom om en vil klatre i Nepal. Toppene ble åpnet i forbindelse med feiringen av flere spesielle begivenheter, Destination Nepal Year 2002-2003, International Year of Mountains 2002 og det som heter Golden Jubilee Celebration Year, som er en feiring av vellykkede Everest-turer. Alt dette vil gjøre sitt til at Nepal styrker sin posisjon som reisemål innen internasjonal fjellturisme.

Noe av årsaken til denne manøveren med å tilby enda flere klatremål, er naturlig nok for å forsøke å få den skakkjørte turistindustrien i Nepal tilbake på fote.

Det er også bestemt at det på ekspedisjoner til topper under 6500 meter, ikke lenger er nødvendig med en "Liaison Officer".

Det betyr at det nå finnes 89 topper en kan klatre uten "Liaison Officer".

Nepal har en sjanse til å lære av Vestens feilgrep

Nepali Times 11-17 Januar 2002

Av Cherry Bird, forsker på utdanning innen miljøspørsmål i Nepal
Oversatt av Øystein Berg

Langs åsryggen sør for den maleriske landsbyen Bungamati kommer du til et område som tidligere var dekket av vifteformede risterrasser og trær, ned mot elven Bagmati. I dag er det sterile, gråbrune mursteiner som ligger på de uttørrede og døde åkrene hvor det øverste jordlaget har blitt flenget bort. Lyden av menn som slår ut mer murstein får kroppen til å stivne av skrekk med tanken på at enda mer av Kathmandudalens verdifulle jord går tapt. Disse åkrene har trofast livnært familier i generasjoner, men blir nå solgt som murstein til et byggefirma som ikke bryr seg. På noen få uker forsvinner skjønnheten og fruktbarheten fra jorda. Hvordan skal Nepal fø sin stadig voksende befolkning?

Folk trenger mat, klær og andre tjenester. For å få tak i dette trenger de land eller jobber. Jordbruk er hardt og vanskelig, men verre er vanligvis alternativet for de fattige: 14 timer dagen på teppefabrikken, gatetilværelsen, tigging eller migrasjon til India eller Gulfen. Å dyrke jorda gir i alle fall noenlunde sikkerhet og verdighet, livskvalitet (hvis ikke luften er forurenset av ovner til mursteinsbrenning). Dette må være å foretrekke framfor utnyttelse og nedverdiggende liv i den dyre byen.

Man kan ikke stanse utvikling, men det må være en viss form for regulering og kontroll med hensyn til naturen. Utvikling må planlegges og bestemmelser tas slik at de minimiserer ødeleggelser og maksimerer utnyttelsen av Nepals begrensede ressurser. Å lage murstein av fruktbar jord er dårlig utnyttelse av ressursene og kun en engangs høsting som bare er til nytte for én bruker. Hvis utviklingen fortsetter som i dag, vil det knapt være dyrkbar jord igjen i hele Kathmandudalen om 25 år. Denne sivilisasjonen ble bygget på grunnlag av jordbruket, og nå er man i ferd med å underminere sin egen framtidige eksistens. Den næringsrike jorda som ble etterlatt etter den store innsjøen som en gang lå i dalen burde brukes til å dyrke mat, ikke til å lage murstein.

Nepal har en mulighet til å lære av Vestens feil og uregulerte utvikling på 1950- og 60-tallet. Det er tegn på motstand til den kortsiktige tenkningen og forurensningen. Bhaktapurs befolkning tok for en tid siden loven i egen hånd og ødela ulovlige mursteinsbrennerier som forurenset hjemmene deres. Hvis systemet feiler i å reagere, vil vi nok se flere eksempler på slike aksjoner.

Forlengelse av jernbanen tas opp under statsministerens besøk til India

Kathmandu Post, 17. mars 2002

Oversatt av Øystein Berg

Etter statsministerens besøk til India som startet 20. mars, forventes det at det oppnås enighet om forlengelse av jernbanen mellom India og Nepal. Et containerdepot finnes allerede i Birgunj og er tenkt å være en av Nepals tørre havner, forlenget fra Indias jernbaneforbindelser med kysten. Depotet har vært klart i over ett år, men forlengelsen av jernbanen har latt vente på seg på grunn av at handelsavtalen mellom India og Nepal ikke har vært klar. Man håper nå at besøket skal skape forgang i videreføringen av jernbanen og også handelsavtalen. Nepal har tapt mangfoldige millioner rupies fordi depotet i Birgunj har stått ubrukt.

Årsmøtet i Norge-Nepal foreningen 27. februar 2002

Rundt 50 personer var tilstede på møtet. Vi avholdt årsmøte, hørte på lysbildeforedrag v/Kirsten og Anu om Tihar-festivalen og spiste daal bhaat.

• Årsmøtet

Alle frammøtte fikk utdelt, og opplest, årsberetning for perioden 13.02.01–27.02.02, årsregnskap for perioden 31.12.00–15.02.02, og valgkomiteens forslag til nytt styre og andre verv i foreningen.

Årsberetning: Det var ingen innvendinger til årsberetningen som ble godkjent.

Årsregnskap: Det var noen spørsmål og kommentarer til årsregnskapet som kasserer besvarte under møtet. Årsregnskapet de frammøtte fikk utdelt, var fra 31.12.2000 til og med 15.02.2002. Her hadde det imidlertid sneket seg inn en skrivefeil ved at regnskapsperioden sto oppført fra 31.12.2001 istedenfor 31.12.2000. Kasserer retter opp skrivefeilen. Revisor Roy Friis skriver i en kommentar til styret at det er "...litt uheldig at regnskapet ikke ble avsluttet pr. 31.12." Og videre: "...det mest hensiktsmessige og korrekte er at det avsluttes ved årsslutt." Ved senere årsregnskap vil derfor styret la regnskapsperioden følge kalenderåret. Hvis det neste årsregnskapet dermed ikke blir sammenlignbart med det for 31.12.2000 – 15.02.2002, vil styret v/kasserer legge fram årsregnskapet per måned i tillegg. Regnskapet ble godkjent.

Valg av personer til styret og andre verv: Det var ingen innvendinger til valgkomiteens forslag. Ane Haaland og Tone Lauvdal ble valgt inn som nye styremedlemmer. Kirsten I. Greiner ble gjenvalgt som leder. Roy Friis ble gjenvalgt som revisor. Marit Kleppa ble gjenvalgt til valgkomiteen. Se presentasjon av det nye styret foran i Hamro Patrika.

• Foredrag v/Kirsten og Anu om Tihar-festivalen

Se referat annet sted i dette Hamro Patrika.

Kirsten I. Greiner

En stor takk til de som går ut av styret

Anuradha Gurung har sittet i styret i fem år, hvorav to som redaktør og ett som kasserer. Hun gikk ut av styret pga. utenlandsopphold.

Arnstein Thaule har sittet i styret i to år. Han stilte ikke til gjenvalg.

NORGE-NEPAL FORENINGENS VEDTEKTER

Revidert 28.02.02

Paragraf 1: NAVN

Foreningens navn er Norge-Nepal-foreningen.

Paragraf 2: FORMÅL

Foreningens formål er å fremme samarbeid og forståelse mellom det norske og det nepalesiske folk ved:

- å arbeide for kulturutvekslinger mellom Norge og Nepal, og utbre kjennskapet til Nepals kultur og tradisjoner blant nordmenn,
- å arbeide for økt norsk bistand til Nepal og bidra til koordinering av økt utviklingshjelp og forskningssamarbeid og
- å fungere som forum for folk med interesse for Nepal.

Paragraf 3: MEDLEMSKAP

Medlemskap er åpent for alle med interesse for Nepal.

Foreningen har tre typer medlemskap:

- enkeltmedlemskap
- familiemedlemskap
- organisasjonsmedlemskap

Medlemskap for organisasjoner gir bare **en** - 1 - stemme ved voteringer. Medlemskap opphører ved skriftlig utmelding til styret. Medlemskapet opphører også dersom medlemskontingent ikke betales innen oppgitt frist på første kontingentpurring i inneværende år. Hvis dette medlemmet melder seg inn igjen i foreningen senere samme år, kreves medlemskontingent for hele inneværende år. Dersom en ny person melder seg inn i foreningen på eller etter første møte i høstsesongen, kreves ikke medlemskontingent for inneværende år.

Paragraf 4: STYRE

Foreningens styre skal bestå av en leder, en nestleder, en sekretær, en kasserer og 5 styremedlemmer. Styret er beslutningsdyktig når lederen eller nestlederen samt minst 3 styremedlemmer er til stede. Ved stemmelikhet kan saken avgjøres

med lederens dobbeltstemme, eventuelt med nestlederens stemme i lederens fravær.

Styret er ansvarlig for den praktiske driften av foreningen og for at foreningens formål blir fulgt opp. Når et medlem ønsker å fremme en sak for styret, har vedkommende anledning til å gjøre dette skriftlig eller ved personlig frammøte på styremøte.

Paragraf 5: ÅRSMØTE

Årsmøtet er foreningens høyeste organ og sammenkalles en gang hvert kalenderår. På innkallingen til siste ordinære medlemsmøte før årsmøtet, skal det også gjøres oppmerksom på innleveringsfrist for skriftlige forslag til vedtektsendringer som ønskes behandlet på årsmøtet. Samme frist gjelder for innlevering til valgkomiteen av forslag til kandidater til nytt styre. Styret skal sørge for at samtlige av disse forslagene vedlegges innkallingen til årsmøtet.

Årsmøtet skal behandle følgende saker:

- Valg av møteleder, referent og to personer til å underskrive årsmøteprotokollen (årsberetningen/-referatet)
- Styrets årsberetning
- Revidert regnskap
- Saker fremmet skriftlig av styret eller medlemmer, herunder størrelsen på kontingenten for de tre typer medlemskap
- Valg av nytt styre, valgkomite på tre medlemmer, revisor og redaktør av Hamro Patrika

Valgkomiteen velges for to år av gangen. Hvert styremedlem velges for to år av gangen. Annethvert år skal leder, kasserer og tre styremedlemmer velges, og det påfølgende år skal nestleder, sekretær og to styremedlemmer velges. Revisor og redaktør av Hamro Patrika velges for ett år av gangen.

Paragraf 6: VEDTEKTSENDRINGER

Endringer i foreningens vedtekter skal vedtas av årsmøtet med 2/3 flertall.

Presisering ang. opphøring av medlemskap og kontingentpurring i paragraf 3: Styret vil sende alle medlemmene en innbetalingsgiro i Hamro Patrika nr.1 hvert år. I Hamro Patrika nr. 3 vil de som ikke har betalt, motta en purregiro med betalingsfrist. Medlemskapet opphører ved manglende betaling etter fristens utløp.

Styret

ÅRSBERETNING NORGE-NEPAL FORENINGEN

13. februar 2001 – 27. februar 2002

STYRET

Leder: Kirsten I. Greiner*
Nestleder: Kristine Ø. Alsvik
Kasserer: Anuradha Gurung*
Redaktør: Synnøve Nes
Øystein Berg
Thrond Berge Larsen
Nayan Malla
Unni Poulsson
Arnstein Thaule*

Personer med verv utenfor styret:

Revisor: Roy Friis*

Valgkomité: Marit Kleppa*
Nikolai Arnø

* Personer som er på valg i år

NORGE-NEPAL FORENINGENS MEDLEMMER

Foreningen har totalt 151 medlemmer fordelt som følger:

- Enkeltmedlemmer: 114
- Familier: 32
- Organisasjoner: 5

MØTEVIRKSOMHET

Det har vært avholdt **4 medlemsmøter** og **4 styremøter**. Deler av styret har hatt ca. **5 arbeidsmøter for å lage kalender, 1 matlagingskveld** og ca. **5 møter for å lage Hamro Patrika** som har utkommet med **5 numre**. Det har vært flere mer uformelle arbeidsmøter og aktiviteter, og styremedlemmene har i tillegg nedlagt betydelig arbeid hver for seg.

MEDLEMSMØTER

13. februar 2001

Årsmøte.

Lysbildeforedrag v/Ivar T. Jørgensen (Director of Programmes and Operations, Noragric, NLH): "*Naturressursforvaltning i Nepal*".

Servering av daal bhaat.

34 personer tilstede.

Invitasjon til møtet i Hamro Patrika 2001:1, plakater på universitetsområdet og annonse i U-landstavla.

3. april 2001

Lysbildeforedrag v/Christian A. Drevon (Professor i ernæringsforskning, Universitetet i Oslo): "*På fottur i Rolwaling-dalen*".

33 personer tilstede.

Invitasjon til møtet i Hamro Patrika 2001:2, plakater på universitetsområdet, annonse på U-landstavla, i Puls (Aftenposten) og på NOFSA-nettet.

2. oktober 2001

Foredrag v/Stephen Sparkes (Senior Social Scientist, NORPLAN): "*Melamchi vannforsyningsprosjekt*".

22 personer tilstede.

Invitasjon til møtet i Hamro Patrika 2001:4, plakater på universitetsområdet og annonse på U-landstavla.

4. desember 2001

Fellesmøte med Tibetkomiteen.

Norge-Nepal foreningen: foredrag v/Per Kværne (professor i religionshistorie og tibetologi, Universitetet i Oslo): "*Kastesystemet i Nepal – religion og samfunnsstruktur*".

Den norske Tibet-komité: lysbildeforedrag v/Audhild Gregoriusdotter Rotevatn (journalist): "*Nonne-prosjektet Dolma Ling i Dharamsala*".

70 personer tilstede.

Invitasjon til møtet i Hamro Patrika 2001:5, plakater på universitetsområdet, annonse på U-landstavla, i Puls (Aftenposten), på NOFSA-nettet og Asia-nettverket.

Kommende medlemsmøte 27. februar 2002

Årsmøte.

Lysbildeforedrag v/Anuradha Gurung og Kirsten I. Greiner: "*Feiring av Tihar-festivalen*".

Servering av daal bhaat.

Invitasjon til møtet i Hamro Patrika 2002:1, plakater på universitetsområdet, annonse på U-landstavla, i Puls (Aftenposten), på NOFSA-nettet og Asia-nettverket.

ANNEN VIRKSOMHET

• Foredrag v/Kirsten om Nepal for Norsk Lærerlag Hedmark 13. februar 2001: konferanse med fylkenes kontaktpersoner for lærerlagets internasjonale solidaritetsarbeid.

• Middag i Oslo med Khem Thapa, Director i Save the Children i Nepal, og Kalendra Bikram Shahi, President i Nepal-Norway Friendship and Cultural Association, 27. mars 2001.

• En nepalesisk delegasjon besøkte Norge 16.-28. september 2001 (invitasjon fra den norske ambassaden i Nepal – opphold og program i Norge i regi av NORAD). Delegasjonens medlemmer: Hon. Commissioner Krishna Ballav Sharma Kafle og Joint Secretary Dinesh Hari Adhikari (begge fra Commission for the Investigation of Abuse of Authority) og Deputy Auditor Krishna Prasad Neupane (General Office of the Auditor General). Styremedlemmer og andre tilknyttet Norge-Nepal foreningen tok delegasjonen på rundtur i Oslo-området 23. september. Noen styremedlemmer tilbrakte kvelden 25. september med delegasjonen på omvisning og møte med nepalesiske studenter på Landbrukshøgskolen i Ås.

- I november var Pramod Kaphley fra Group for International Solidarity, GRINSO, på Norgesbesøk. GRINSO er en Nepal-basert menneskerettighetsorganisasjon etablert i 1990. Noen av styremedlemmene i foreningen møtte Kaphley.

- Innslag v/Kirsten I. Greiner om Nepal og Norge-Nepal foreningen i NRK radio P1, "Østlandssendingen", 30. januar 2002.

- Innslag v/Kirsten I. Greiner om maoistene i Nepal i NRK radio P1, "Her og nå", 18. februar 2002.

- Mukti Shrestha og Batu Uprety, begge fra Ministry of Population and Environment i Nepal, besøkte Oslo i februar 2002 i forbindelse med institusjonssamarbeid mellom Direktoratet for naturforvaltning og Nepal's Ministry of Population and Environment. Anuradha Gurung tok med Shrestha og Uprety på besøk til nepalesiske studenter ved Landbrukshøgskolen i Ås.

- Informasjon om Nepal til journaliststudenter ved Høgskolen i Oslo, studenter og ansatte ved ulike utdannings- og forskningsinstitusjoner og til en rekke andre personer som har kontaktet foreningen.

PUBLIKASJONER

Norge-Nepal foreningen produserte en kalender for år 2002; A4-format, en kalenderside for hver måned med bilde fra Nepal, norske og nepalesiske tall, samt norske og nepalesiske helligdager/fridager/merkedager.

FORENINGENS ØKONOMI

Se regnskap.

For styret, Oslo 26. februar 2002

Kirsten Greiner

Kirsten I. Greiner, leder

For medlemmene, Oslo 27. februar 2002

W

Cecilie Nordfeldt

Årsregnskap for Norge-Nepal foreningen

Regnskapsperiode 31.12.2000 til og med 15.02.2002

Inntekter	2000	2001
Kontingenter	22975	22300
Salg av kalender		5822
Bevertning	4460	3168
Renter på bank & postgiro	618	768
Salg CD/Til Nepal	3529	1290
Inngangspenger	345	120
Loddsalg	2226	2030
Sum inntekter	34153	35498
Utgifter		
Porto	8124	6188
Bevertning	4705	3224
Lokalleie	6625	3775
Gaver, Honorar	1699	1398
Kalender trykking		7688
Hamro Patrika trykking	10226	4360
Diverse	140	1767
Sum utgifter	31518	28399
Resultat	2635	7100
Balanse	2000	2001
Kasse	4354	4062
Postgiro	3367	30
K-kassen	7645	12822
Fond Til Nepal	7095	12647
Sum Eiendeler	22461	29560
Gjeld	0	0
Egenkapital	22461	29560
Gjeld og egenkapital	22461	29560

Cecilie Nordfeldt

W

*Regnskapet sendt
27/2-02 Roy Guri*

Nepal

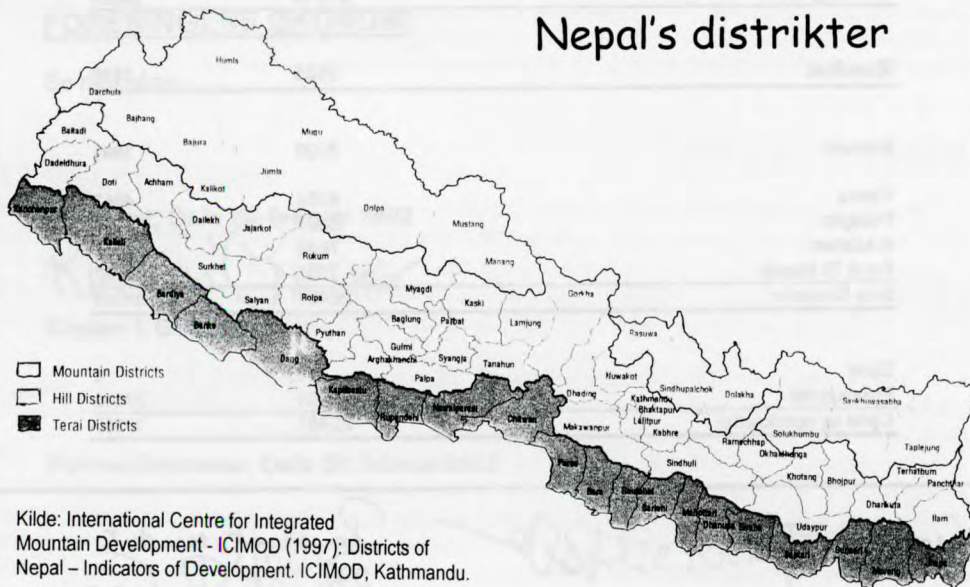
Kilde: Magellan Geographix 1992,
<http://www.unctad.org/en/subsites/dcs/country/maphtml/nepalmap.htm>

Nepal's administrative soner

Kilde: ReliefWeb Map Centre, Arc World 1995,
<http://www.reliefweb.int/w/map.nsf/wByCLatest/45FFB5E63569C15C85256A080052D935?Opendocument>

Nepal's distrikter

Kilde: International Centre for Integrated Mountain Development - ICIMOD (1997): Districts of Nepal – Indicators of Development. ICIMOD, Kathmandu.

Nepal's regioner

Kilde: M. Lindenfelser (1993): Nepal. The Far Western Region. Tiwari's Pilgrims Book House, Kathmandu.

For flere år siden startet Chandika og Knut Olsen en skole i Nepal. Driften var delvis basert på skolepenger og delvis på at nordmenn finansierer elevenes skolegang. Her følger familien Olsens rapport fra skolen som etter hvert har vokst seg stor.

RAPPORT FRA CHANDIKASWORY SCHOOL

25.11.01

I motsetning til tidligere år, har det i inneværende år ikke vært noen delegasjon som har besøkt skolen. Knut Olsen var en tur i påsken sammen med en sponsorfamilie. Det er tydelig at det ikke er interesse nok til å arrangere turer hvert år.

Det viktigste som har skjedd dette året er utvilsomt at det første kull studenter er uteksaminert ved skolen. **Alle studentene** stod til eksamen. Det er oppsiktsvekkende siden det var 53% (!) stryk i resten av landet. En av grunnene til at resultatet ble så godt, var at lærere og studenter jobbet ekstra i noen måneder fram til eksamen. De bokstavelig talt bodde på skolen. De sov, spiste og arbeidet på skolen. Slik fikk også de studentene som hadde svært dårlige arbeidsforhold hjemme, samme muligheten til å avlegge og gjennomføre eksamen. Lærerne fikk selvfølgelig ekstra betalt for merarbeidet, og det er én av grunnene til økte utgifter i år.

Her ser dere årets avgangsstudenter. Noen av dere vil finne sponsorbarna deres her, sju stykker, nr: **38, 40, 41, 46, 65, 122, 235.**

Det vil si at mer enn halvparten av studentene er sponset. Det er et meget godt resultat. At de fattigste greier å gjennomføre ti års skolegang er svært gledelig. De er gode forbilder for de andre elevene.

Som flere av dere sikkert har sett og hørt i media, har Nepal vært utsatt for flere tragiske hendelser. I tillegg til utraderingen av nesten hele kongefamilien, har landet gjentatte ganger blitt angrepet av maoistiske opprørere. De har til hensikt å styrte kongedømmet, og har blant annet drept en rekke politifolk og okkupert skoler. Det har særlig gått ut over de private skolene. To ganger har Chandikaswory School hatt "besøk" av en gruppe maoister. Første gangen kom de for å undersøke om noen tjente "store penger" på utnyttelse av de fattige. De så på skolen, utstyret, regnskapet, at det var mange fri - elever, og at de som betalte, betalte mindre enn det som var vanlig ellers i Nepal. Det hele endte med at de var svært fornøyde over støtten fra Norge, og de så at det ikke var noen som tjente på skolevirksomheten. Kanskje tvert i mot.

Selv om maoistene hadde vært på skolen og "godkjent" den, kom de likevel tilbake en tid senere. De okkuperte alle skolene, både de offentlige og de private. Maskerte menn tok over skolene i opptil en uke, men skolen vår slapp lett fra det hele. Maoistene var der et par timer. De fortalte barna hva de drev med og hva de ønsket å gjøre i landet. De lekte en stund med barna før de gikk. Men selv om det gikk bra med skolen, har maoistenes ageringer skapt usikkerhet og engstelse. Krishna var særlig engstelig første gang de kom. Han føler et stort ansvar for elever og ansatte, og når man vet at skolebarn og lærere har vært utsatt for vold ved andre skoler, ligger usikkerheten hele tiden på lur.

Som nevnt i sponsorbrevet, har vi vært nødt til å heve sponsoravgiften til kr. 1000,-. 800 kroner har vært for lite til å dekke utgiftene. Heldigvis har vi fått en del ekstra inntekter i form av gaver. Klassen til Gro Holt på Bygdøy skole samler trofast sine flaskepantspenger. Enkelte av elevene har på eget initiativ hatt salgs - bod hvor de har solgt sine avlagte leker **"til inntekt for en skole i Nepal som vi ikke husker navnet på, for det er så vanskelig"**. Et flott tiltak. Disse ungene har skjönt hva solidaritet i praksis er. Persbråten skole har også i år samlet inn penger på sin alternative OD - dag. 60 000 kroner har kommet inn på kontoen så langt, penger som er helt nødvendige for drift av skolen. I tillegg har vi solgt pashminasjal til inntekt for skolen. På det salget har vi i år fått inn en 40 000 kroner. Og skulle noen av dere være interessert i et sjal eller to, er det bare å melde i fra.

Tiharfestivalen

Etter årsmøtet 27. februar holdt Kirsten I. Greiner og Anuradha Gurung lysbildeforedrag fra Tiharfestivalen i Nepal. De besøkte Nepal i fjor høst, og feiret denne festivalen i Mohoriya, en liten gurunglandsby øst for Pokhara.

Tihar kalles også for lysfestivalen og feires til ære for Laxmi: Gudinne for rikdom og velstand. Det sies at festivalen oppstod etter at en konge som lå for døden fikk leve da Laxmi overtalte underverdenens gud, Yama Raj, fra å ta kongen til dødsriket. Dette fikk kongen til ved å tenne oljelamper rundt senga han sov i og i hele slottet på gudinnen Laxmis dag.

Den første dagen av festivalen er kjent som "Kag puja", kråkenes dag. De anses å være underverdenens sendebud, og på denne dagen legges det ut mat tidlig om morgenen, slik at kråkene spiser før noen i huset har fått mat.

Den andre dagen kalles "Kukur puja" og er hundenes dag. De behandles ellers i året ikke så pent, men denne dagen tilbes de som voktere av underverdenens porter. Hundene får tika i pannen og en flott blomsterkrans rundt halsen. Etterpå blir de servert den beste maten.

Den tredje dagen kalles "Laxmi puja" og er den viktigste i tiharfestivalen. Dette er dagen hvor den allerede nevnte gudinnen Laxmi blir tilbedt. På morgenen blir kyrne tilbedt og får som hundene dagen før tika, blomsterkrans og god mat. Kua symboliserer rikdom og er det helligste dyret for hinduer. Husene har blitt grundig rengjort og dekorert for denne dagen; Laxmi liker rene og ryddige hus. Om kvelden males en del av døra med rød leire og oljelamper og lys tennes overalt. Det er om å gjøre å få gudinnen Laxmi til å komme for å velsigne huset med rikdom og velstand for fremtiden. Det utføres tradisjonelle ritualer for tilbedelse av gudinnen, og grupper av ungdommer går rundt i landsbyene og synger gudinnens pris. De tas imot som gjester overalt og blir gitt små gaver.

Den fjerde dagen feires litt forskjellig avhengig av hvilken folkegruppe man tilhører. De fleste tilber denne dagen oksen, mens for eksempel Newarene tilber livet selv og denne dagen er også deres nyttår. De har en kalender som er noe ulik den som brukes i resten av Nepal.

Den siste dagen kalles "Bhai tika", og da setter jentene tika på brødrene sine. Den kongelige astrologen annonserer over radio det beste tidspunktet for å gjøre dette på. Formålet med dette ritualet er at jentene ber til Yama Raj, underverdenens gud, for at brødrene deres skal få et langt liv.

Av Øystein Berg

Neshorn på flyttefot

Tidlig om morgenen den 10. mars ble fire neshorn i Royal Chitwan National Park bedøvd og lastet på store lastebiler for å legge ut på en lang reise tvers over Terai. Miljøarbeidere og NGOer har igjen tatt fatt på sitt årlige prosjekt for å flytte neshorn fra Chitwan til Bardia.

Prosjektet startet i 1996, og til sammen skal ti neshorn flyttes fra den ene nasjonalparken til den andre. Hensikten er å kontrollere neshornbestanden i Chitwan og samtidig hjelpe til med etableringen av en bestand i Bardia.

I Nepal er det nå 612 neshorn, det er flere enn på mange år, i tiår har bestanden vært jaktet ulovlig på. I 1966 var bestanden helt nede i 100 dyr, men nå vokser den heldigvis med imponerende 3,88 prosent hvert eneste år, ifølge Department of National Parks and Wildlife Conservation (DNPWC). Konserveringsprogrammet for å øke neshornbestanden i Nepal, er så vellykket at Chitwan så å si ikke har plass til flere neshorn. Ved siste telling for to år siden var det 529 dyr i nasjonalparken. Med de dyrene som

nå er flyttet fra Chitwan til Bardia, vil det nå være nesten hundre dyr der, og det er akkurat så mange som skal til for at man kan kalle det "en selvoppholdende bestand". Neshornene flyttes nå ikke bare fordi det er for mange av dem i Chitwan, men også fordi det bør være så mange stammer av neshorn som mulig, slik at sjansen for at de dør ut på grunn av sykdom eller drept i konflikter med mennesker, minsker mest mulig.

Dette flytteprogrammet som er i gang nå, er avhengig av kraftig utstyr; Først blir hvert enkelt neshorn skutt på med bedøvelsespiler, så blir neshornet jaget ut på en åpen grasslette av et lag på 40 elefanter. Når så neshornet har sovnet, blir hvert dyr veid og lastet på en traktorskuffe – ved hjelp av intet mindre enn 36 menn. Derfra blir de transportert til et bur, hvor de blir gitt en sprøyte som gjør at bedøvelsen går ut. Til slutt blir buret lastet på en lastebil og det enorme dyret starter sin 15-timer lange reise tvers over Terai.

Dr Shanta Jnawali fra the King Mahendra Trust for Nature Conservation (KMTNC), som koordinerer prosjektet, mener sjansene er gode for at neshornene overlever både reisen og flyttinge. - Så lenge du har den naturlige ressursbasen, vil neshornbestanden ha en lysende fremtid, sier han.

Oversatt og bearbeidet av Synnøve Nes

No pain, no gain:

La oss innrømme det - bistand er ikke et partnerskap - det består kun av givere og mottakere

Av Pitamer Shrestha, regionplanlegger og tidligere professor i geografi ved Tribhuvan- universitet
Nepali Times 15. februar
Fritt oversatt, bearbejdet og forkortet av Thrond Berge Larsen

På giverlandsk konferansen siste uke forpliktet donorene seg til en samlet bistand på 250 millioner dollar for de neste 5 årene. Vi er blitt fortalt at donorene har akseptert tiårsplanen og fattigdomreduksjonsprogrammene. Som tidligere tok donorene opp mange spørsmål og regjeringen ser ut til å ha tilfredstilt dem ved som på tidligere konferanser ved å love reformer og forbedret forvaltning.

I et land hvor finansministrene er sterkt opptatt av å øke bistanden er det ansett som blasfemisk å være kritisk til bistanden. Men problemet med utenlandsk bistand er at det oppstår en dualitet mellom giver og mottaker. Mellom **dem** (de som tjener på å gi og på å motta) og **oss** (som brukes til å begrunne behovet for bistanden). Hva har vi som nasjon virkelig tjent på bistanden? Hva ville vi tapt som folk dersom det plutselig ikke lenger kom utenlandsk bistand?

Donorene er bitt våre beskyttere og gir oss den gode det er å tre sine gode råd ned over oss på vår bekostning. Vi lar oss frivillig styre av deres politiske råd, og vi adlyder villig vekk. Våre beskyttere tenker for oss og de har alltid rett. Dersom deres råd ikke har den tilsiktete effekten, ligger feilen i implementeringen. De ber oss privatisere og liberalisere. De sier at privatisering er den eneste måten å utrydde fattigdom på. Og det som kroner verket er at stemmene til de fattige har blitt løftet opp fra deres takløse hytter til internasjonale forum i verdens metropoler!

De siste tiårene har utvikling og i bistand gått hånd i hånd. Bistand skapte ikke korrupsjonen, men den hjalp til med å legge betingelsene til rette for at den nå er institusjonalisert. På grunn av sukkertøyet som bistanden har brakt med seg har den systematisk korrumpert våre byråkrater, planleggere og politikere.

Takket være bistanden er det de korruperte som nå i vakre ordelag kan legge ut i det vide og brede om korrupsjonens forbannelse og nødvendigheten av å kvitte oss med denne svøpe. I et land som søker etter noe som kan ligne forvaltning har bistanden fortalt oss om skjønnheten i en god forvaltning, ynden ved et transparent byråkrati og sjarmen ved en ansvarlig regjering.

Bistanden har idealisert fordelene ved privat sektor og overdrevet det offentlige feil. Selv om rammeverket for å få til en rettferdig og velfungerende privat sektor er privat sektor kjørt fram som substitutt for staten. Dens suksesshistorier er kjørt fram som bevis på dens fortreffelighet, men når det gjelder dens dårlige meritter skyldes det ene og alene på staten.

Framveksten av alle slags frivillige organisasjoner (NGO'er) skyldes også bistanden. NGO'er som har ingen medlemmer blir romantisert som å representere det sivile samfunnet, mens lokale folkevalgte organer blir kjørt ut på sidelinjen. "Partnerskap" er kun en høflig og hul betegnelse: det er ingen "partnere" slik bistanden nå drives. Det er kun givere og mottakere.

Det viktigste bistanden har oppnådd er å holde oppe det nåværende politiske, økonomiske og sosiale status quo. Hvem har tjent på dette? Dette status quo er utfordret av legitime spørsmål som reises av maoistene. De metoder de tar i bruk for å løse problemene er avskyelige og ulovlige, men det som fremheves som den eneste måten å løse maoistproblemet på er mer bistand. Slik blir bistandssirkelen sluttet.

Ble det slutt på bistanden ble vi tvunget til å gå i oss selv og utvikle våre egne løsninger på problemene. Lære av vår egen fortid. Vi hadde måttet klare oss med lite, innse de harde realitetene og foreta meget vanskelige valg.

Dette ville blitt meget vanskelig for mange av oss: den nåværende generasjon av politikere, byråkrater, teknokrater, monopolistene i privat sektor, de frivillige organisasjonene og konsulentene. Men kanskje ville vi etter hvert fått mer selvtilit og kommet til å tro på viktigheten av grasrotaktiviteter. Vi ville lide for våre feil, men kanskje ville vi på denne tøffe måten lære å stramme inn på livremmen, få tilbake selvrespekten og slutte å være en nasjon som kun er opptatt av tiggeskålen.

Er jeg en dagdrømmer?

Sør-Koreanske gaver til Nepals fotballforbund

Nepalnews.com, 19. mars 2002
Oversatt av Øystein Berg

Under et besøk fra det Sør-Koreanske fotballforbundet, ble det overrakt 600 par fotballsko til det Nepalesiske fotballforbundet. Besøket kom til i forbindelse med to vennskapskamper mellom et Sør-Koreansk topplag og to Nepalesiske lag, og er en del av Sør-Koreas PR-offensiv foran fotball-VM som arrangeres i Sør-Korea og Japan i mai. Utfallet av vennskapskampene vites ikke...

Tibetanere i Nepal markerer motstanden mot den kinesiske okkupasjonen

Newsroom of BBC World Service, 19. mars 2002
Oversatt av Øystein Berg

Mer enn 2000 tibetanere markerte forleden at det er 43 år siden opprøret mot den kinesiske okkupasjonen av Tibet i 1959. Tibetanerne møttes i det gamle klosteret Buddha Nath, og la ut blomster foran bilder av deres spirituelle leder Dalai Lama som lever i eksil i India. Vel 20000 tibetanere lever i eksil i Nepal, men har ikke anledning til å delta i noen form for politisk aktivitet.

Maoistgerilja ryster Nepal

I Nepal er nå en maoistisk gerilja på offensiven. 700 mennesker er drept siden november.

9. mars 2002

Aftenbladet.no

Vemund Jensen

I slutten av november i fjor ble det erklært unntakstilstand i Nepal etter at maoistene brøt en fire måneder lang våpenhvile. Fredsforhandlingene mange hadde håpet på, ble lagt i grus etter at omkring 250 mennesker ble drept i flere geriljaangrep, både vest og øst i Nepal.

For tre uker siden gjennomførte geriljaen en ny, stor offensiv. Bare i byen Mangalsen ble mer enn 100 soldater og politimenn drept da en militærforgrening og byens politistasjon ble stormet. De tre siste ukene har det vært mange trefninger i forskjellige deler av landet. Siden november er rundt 700 mennesker drept i sammenstøt, de fleste fra geriljaen.

Globalt nettverk

Geriljaen er en av flere grupper som oppsto etter splittelser i Nepals kommunistpartier. Under ledelse av kamerat Prachanda kjemper de for å velte landets konstitusjonelle monarki og erstatte dette med en folkerepublikk å la Maos Kina. 12. februar 1996 startet «Folkets krig» (jana yuddha).

Maoistene opererer etter mønster fra «Den Lysende Sti»-geriljaen (Sendero Luminoso) i Peru og lignende kommunistgeriljaer andre steder i verden, deriblant de tamilske tigrene på Sri Lanka og grupper i India og på Filippinene. Flere av disse er knyttet sammen gjennom organisasjonen «The Revolutionary Internationalists Movement», som arbeider for å forene revolusjonære, kommunistiske bevegelser over hele kloden.

Krigføringen i Nepal baserer seg på maoistiske prinsipper om å «frigjøre» landsbyer rundt større byer for å omringe disse. Kampen har kostet nærmere 3000 mennesker livet siden 1996. Til nå har geriljaen gjennomført angrep i over 60 av Nepals 75 distrikter. I deler av landet har de kontrollen. Der har politiet trukket seg tilbake og maoistene har blant annet innført egne folkeordstoler og skoler.

Norsk hjelp

Nepal er et av verdens fattigste land. 85 prosent av befolkningen bor på landsbygda og er i hovedsak sysselsatt i selvbergingsjordbruk. Landet er ett av sju hovedsamarbeidsland for norsk bistand. Ifølge Asia-rådgiver i Utenriksdepartementet (UD), Ivar Selbyg, har ikke den spente situasjonen i

landet fått noen innvirkning på den norske bistanden. Det er heller ikke sendt ut spesielle advarsler til reisende. UD råder allikevel nordmenn til å ta kontakt med den norske ambassaden i Katmandu, siden situasjonen i de forskjellige områdene av Nepal varierer.

Ingen er sikker på hvor mange geriljasoldater som gjemmer seg i de nepalske fjellene. Anslagene varierer mellom 2000 og 15000. Maoistene selv hevder de har støtte i nærmere 40 prosent av befolkningen og at nærmere fem millioner mennesker er klar til å gripe til våpen.

Kirsten Ingeborg Greiner tror ikke så mange nepalesere er overbeviste maoister. Hun er statsviter og leder av Norge-Nepal foreningen.

Fattigfolk

- Deler av geriljaen er overbeviste maoister. Det er også kriminelle som opererer under dekke av å være maoister. Men størsteparten av tilhengerne er fattigfolk fra lavkastene, som er frustrert over at forventningene ved innføringen av demokrati i 1990 ikke er blitt innfridd.

Hun mener mange av geriljaens mål er legitime, slik som krav om utdanning for alle, jordreform og rettferdig fordeling av velstanden.

- Under fredsforhandlingene i høst var de med på å presse gjennom en jordreform som satte restriksjoner på hvor mye jord en person kan eie. Mange steder har de også jaget lokalpolitikere på høyresiden og gitt jorden deres til fattigfolk, forteller Greiner. Men selv om det politiske systemet i Nepal, ifølge Greiner, er gjennomsyret av korrupsjon og kameraderi, tror hun ikke maoistene er løsningen på det fattige fjellandets problemer.

- Det blir forferdelig mye retorikk og kvasi-ideologi med maoistene. Det er vanskelig å få fatt på hva en folkerepublikk konkret er tenkt å være. Jeg tror de, på samme måte som dagens politikere, er mest interessert i makt, ære og penger. Det faktum at også maoistenes to øverste ledere, kamerat Prachanda og den politiske lederen Dr. Baburam Bhattarai, i likhet med dagens politiske elite, er fra høykysten, Bramin, svekker deres troverdighet blant nepaleserne, mener Greiner.

Militær støtte fra USA

I dag baserer geriljaen seg på det man kan kalle nålestikkaksjoner. Fort inn og rask tilbaketrekning. Maoistene har ifølge Greiner, ennå ikke nok ressurser til store, regulære slag og det er heller ikke påvist at de har fått støtte utenfra. Den nepalske regjeringen skal ifølge en nepalsk avis, ha mottatt militær hjelp tilsvarende 1,8 milliarder kroner fra USA til bekjempelse av maoistisk terrorisme. Avtalen om hjelp skal ha blitt inngått under utenriksminister Colin Powells besøk i januar. Regjeringen skal også ha mottatt våpenhjelp fra India og Kirgisistan.

Stavanger Aftenblad ASA <http://aftenbladet.no/nyheter/utenriks/article.jhtml?articleID=118343>

Rusgiftundersøkelse med barnefokus

En omfattende rusgiftundersøkelse ble nylig lagt fram av FORUTs partner CWIN i Nepal. I forbindelse med presentasjonen ble det gjennomført en dagskonferanse om alkohol- og narkotikasituasjonen i landet, der behovet for å rette økt oppmerksomhet mot problemet ble understreket av flere av innleiderne.

Av Øystein Bakke, i Kathmandu for FORUT, juni 2001

Tidligere studier av alkohol og narkotikasituasjonen i Nepal har bestått av forskningsbruddstykker med utgangspunkt i akuttinntak på sykehus og lignende studier. Det er dessuten kjent fra litteraturen at alkoholbruk og avholdenhet i Nepal i stor grad er knyttet opp mot etnisk og kastemessig tilhørighet.

CWIN (Child Workers in Nepal) har gjennomført et større forskningsarbeid i samarbeid med Universitetet i Katmandu (Tribhuvan University). Undersøkelsen, «Alcohol and Drug Use in Nepal with Reference to Children», er den første av sitt slag. Med et utvalg på 2400 husholdninger fordelt på 16 av Nepals 70 distrikter, er den også den mest omfattende rusgiftundersøkelsen som er gjennomført i landet. Undersøkelsen bygger på eget innsamlet datamateriale, både fra spørreskjema og dybdeintervjuer. Utvalget fordeler seg på alle etniske grupper og i alle geografiske regioner. Studien er unik på fire måter. For det første gir den grunnlagsdata om bruk av alkohol, narkotika og tobakk på tvers av befolkningsgrenser.

For det andre sikter den mot å forstå omfang, sammenheng og mønster i forbruket. For det tredje undersøker den hvordan alkohol- og narkotikabruken påvirker barn og deres liv både gjennom egen og voksnes bruk. Til slutt har studien tatt for seg ulike mulige strategier for å forebygge og redusere skadene som følger av rusgiftbruken.

«Barna blir redde når de ser faren komme full hjem. De blir skamfulle når de andre barna kaller faren deres for alkoholiker, og min sønn bekymrer seg for hvem som skal betale skolegangen når faren drikker opp alle pengene», forteller en av informantene som ble trukket ut for dybdeintervju.

– Dette er en typisk historie. Alle vet at alkohol medfører problemer, men likevel drikker de, forteller Rupa Dithal som har ledet forskningsarbeidet. Dithal, som er medarbeider i CWIN, har gjennomført forskningsprosjektet i samarbeid med Govind Subedi, Yogendra B. Gurung og Prabha Hamal under veiledning av antropologiprofessor Dr. Om Gurung ved Tribhuvan-universitetet.

CWIN er en barnerettighetsorganisasjon som også driver praktiske prosjekter for barn i vanskelige situasjoner. Leder for CWIN, Gauri Pradhan sa under presentasjonen av forskningsrapporten at han oppfatter alkohol, narkotika og

tobakk ikke bare som spørsmål om helse, sosiale forhold eller økonomi, men også som et menneskerettighetsspørsmål.

– Barn og kvinner som rammes av vold i hjemmet er sårbare. Derfor er det viktig å være oppmerksom på disse problemene. CWIN vil neppe bli den bærende pressgruppen i rusgiftspørsmål i Nepal etter denne rapporten, men vi vil integrere dette perspektivet i alle våre aktiviteter. På den måten kan vi også bidra til å være en del av en pressgruppe, sa Pradhan. Han viste videre til at det ikke er noen mangel på lover for å regulere alkoholbruken i landet, men at problemet er gjennomføringen av dem.

Maoistgruppene som har oppstått i utkantstrøkene slåss mot alkoholproblemet på lokalplanet. Dette representerer en utfordring til våre politikere om å innarbeide denne kampen i de regulære politiske kanalene og på den måten bidra til å beskytte barn, mente Pradhan.

FORUT fokus på rusgifter

I forbindelse med presentasjonen av rapporten gjennomførte FORUT også et internasjonalt nettverksmøte i prosjektet «Lokal aksjon mot alkohol og narkotika». Representanter fra fem av FORUTs seks prosjektland, samt fire deltakere fra Norge, deltok i møtet som varte i fire dager. Utveksling av erfaring med forebygging av alkoholproblemer i hver enkelts prosjektarbeid sto på dagsorden. Videre diskuterte deltakerne videreutvikling av nettverket for å styrke FORUTs arbeid med rusgiftproblemer i prosjektene.

Fem sentrale personer i den store rusgiftundersøkelsen. Fra venstre Rupa Dithal, ansvarlig for undersøkelsen hos CWIN; Ibrahima Thioub, prosjektleder for «Lokal aksjon mot alkohol og narkotika»; Govind Subedi, Om Gurung og Prabha Hamal fra Tribhuvan-universitetet som gjennomførte hele undersøkelsen.

US could send military advisers to Nepal

Kathmandu Post Thursday March 07, 2002

By Surendra Phuyal

KATHMANDU, March 6 : The United States has disclosed its plans to provide military advisors, weapons and special training to more than half a dozen countries including Nepal over the next six months, a news report from Washington said.

Meanwhile, the Ministry of Foreign Affairs and US Embassy officials here told The Kathmandu Post that they are currently assessing the development and military needs of Nepal. But they have not reached to any conclusion as yet.

A news-item published in the latest edition of the Los Angeles Times said that the Bush Administration is preparing to send money, material and U.S. military trainers to Indonesia, Uzbekistan, Nepal, Jordan, Pakistan, Kazakhstan, Kyrgyzstan and Uzbekistan.

The administration has also sought a 27 percent funding increase for a federal program designed to bolster militaries as part of an expanded effort to mount proxy fights against terrorists in the countries, according to the newspaper.

"All these programmes were predicated on the idea that if we get together, U.S. values will be transferred and U.S. interests will be served. Right now, our interest is in curbing terrorism," the paper said, quoting D. B. Des Roches, a spokesman for the Defense Security Cooperation Agency.

Commenting on the report, Robert Kerr, the director of the American Centre in Kathmandu said that US officials in Kathmandu are still assessing the needs of Nepal. "We are looking into what we can do, we have not reached any conclusion," Kerr told The Kathmandu Post.

"We are very anxious to support Nepal both militarily and developmentally." Kerr refused to comment on the value of such support Nepal could get as part of the US federal programme.

During his whirlwind trip to Nepal in the third week of January, US Secretary of States Colin Powell had pledged military and development aid to Nepal. The government here is currently fighting against Maoist rebels who launched a wave of vicious attacks last month, killing nearly 200 security personnel.

Foreign Ministry spokesman Gyan Chandra Acharya said that the Ministry is in constant touch with the U.S. government to receive support pledged by the U.S. government. He refused to elaborate further.

The Los Angeles Times also said that the expanded effort is designed to allow the U.S. to more directly use other nations' armed forces to strike at terrorists who threaten American interests.

It quoted a military official as saying that the Pentagon is sending a surplus patrol boat and rifles to the Philippines and spare helicopter parts to Pakistan. It has sent military trainers to Djibouti, Ethiopia and Oman and has trained Georgian pilots at U.S. military flight schools.

But it is silent on what the U.S. is sending to Nepal. State Minister of Home Devendra Raj Kandel said in Pokhara a few months back that the U.S. was providing helicopters to Nepal to help the government fight Maoists.

"We will continue to train and equip countries that face terrorist threats. We will establish or, in some cases, re-establish military-to-military contacts with countries that face terrorist threats," Secretary of Defence Donald H. Rumsfeld said Monday, according to the paper. "The power and reach of weapons today are too great and too lethal to do otherwise."

The preparations are a central part of the next phase in the war on terrorism, in which the United States hopes to be able to wage military operations against its enemies around the world without using U.S. troops, according to the paper.

"This is more of a long-term investment than an immediate fix," the paper quoted a one senior military official as saying. "It's an attempt to get more exposure to democracy for front-line states in the war against terrorism, and to equip them to fight on their turf. It's part of the realization that there are an awful lot of nasty things out there that could touch us more directly than we ever thought they could in the past."

Sivil flytrafikk skal bruke GPS (Global Positioning System) for innenlands flyvninger

nepalnews.com, 19. mars 2002

Oversatt av Øystein Berg

Nepal Civil Aviation Authority skal introdusere nye navigasjonssystemer i store deler av Nepals luftrom fra 21. mars. Nå skal flyene kunne navigere etter GPS-systemer, samtidig som radarovervåkingen har blitt bedre. Dette håper man skal bedre sikkerheten for innenlands flyvninger i forhold til i dag hvor mye navigasjon forgår basert på kart og sikt. Systemene vil senere også bli brukt for internasjonale flyvninger.

Kali Gandaki-vannkraftprosjekt er snart ferdig

Nepali Times 18.1.2001

Oversatt av Thrond Berge Larsen

Prøvekjøringen begynte siste uke etter at prosjektet er forsinket ett år. Det er forventet at kraften derfra vil dekke tre til fire års forbruksøkning. Det har tre 48 MW generatorer og vil produsere 842 Gwh hvert år, tilsvarende ett til to Alta-kraftverk. Det har et lite magasin som gjør at man selv i tørre perioder kan kjøre turbinene for fullt 6 timer daglig. Prosjektet består i at vannet ledes fra Kali Gandaki ved Mirmi i Syangja-distriktet gjennom en 6 km lang tunnel ned til en kraftstasjon ved Beltari.

Slit og glede rundt Annapurna

Dagboken 27. 07. 01: «Våkner 0500. Ser OK klart ut. Tar på meg klærne og går over elva... Herrejesus, Annapurna II (7937 moh) tårner seg opp! Sollyset berører så vidt toppen, skyen over er rosa, og fargen kryper sakte ned langs fjellsiden. Snart er hele fjellet badet i sol. Sterke saker. Håper bildene sitter...»

TEKST & FOTO LARS WARÅ

VAGABOND #6.2001

CHAME, ANNAPURNA CIRCUIT, 19. JULI: Det er dag to på trekkingen, og vi samles rundt noen stearinlys på verandaen på det bittelille hotellet. Praten konsentreres etter hvert rundt ett tall: 5414 moh, turens høyeste punkt. Jeg føler angst. Det er mer enn dobbelt så høyt som jeg noen sinne har satt mine ben. Bedre blir det ikke når Carsten og Mirjam skildrer sin opplevelse av en bestigning av Kilimanjaro (5890 moh) noen år tidligere «...I thought I was dying...» «...I was so tired, I couldn't even cry...» Jeg sover litt mer urolig enn normalt denne natten.

Tre dager tidligere sitter vi på bussen fra Katmandu til Besishahar (760 moh), turens utgangspunkt. Bussturen er en attraksjon i seg selv – bussen også. Seks timer gjennom et grønt, vilt og frodig landskap. Jeg var bekymret for alle jordskredene – både nye og gamle. Vrak av diverse biler, lastebiler og busser «pyntet» landskapet.

Etter en natt i Besishahar er det bare å begynne å gå – i 15 dager. Vissheten om at vi skal klatre 4654 meter fyller meg med en viss ærefrykt.

SOM «ANNAPURNA CIRCUIT» ANTyder, går turen i en sirkel rundt Annapurna Range, et fjellmassiv nordvest for Katmandu. Det er mulig å gå hele sirkelen, eller en kortere halvsirkel på om lag 25 mil. Vi valgte den siste.

En fottur i Nepal er annerledes enn å gå i fjellet hjemme. På den ene siden er det mer «sivilisert», i den forstand at man går mye av turen i dype daler, med landsbyer tett i tett, tre varme måltider hver dag og overnattingsmuligheter med egen seng hele turen. På den andre siden er naturen mer voldsom, faunaen mer eksotisk og leveforholdene for lokalbefolkningen steinharde. Bare det å frakte ris, colabokser, poteter, tyggegummi, materialer, høns, tobakk, vann og så videre er et logistisk mareritt. Det er bratt og ulendt, og jeg ble imponert over alt de greide å bære med seg på ryggen. Kyllingburene med så mange som 30 levende kyllinger veide nesten 90 kilo. Helt rått, men ødeleggende for kroppen.

Vi brukte 10 dager opp til ThorongLa Pass, 5415 moh, inkludert to dagers akklimatisering i Manang (3540 moh). Dagsetappene er på mellom 4 og 8 timer, med stigning på mellom 200 og 800 høydemeter. Tempoet er forholdsvis bedagelig, men kombinasjonen dårlig kondis og stekende sol gjorde at jeg lurte fælt på hvordan dette skulle gå. Jeg drakk 7–8 liter vann hver dag. Men jeg klarte meg, og allerede neste dag var formen bedre. Kanskje kroppen hadde godt av en gjennomkjøring?

Vi vandrer i juli/august, det vil si midt i monsunen, så været er ikke på sitt beste. Det regner ikke så mye, men fjellene er ofte dekket av skyer. Av og til sprekker skylaget, og vi får et glimt av fjellene. Særlig en morgenopplevelse i Lower Pisang (3200 moh) gav meg noen magiske minutter. «27. 07. 01. Våkner 0500. Ser OK klart ut. Tar på meg klærne og går over elva. Herrejesus, Annapurna II (7937 moh) tårner seg opp! Sollyset berører toppen så vidt, skyen over er rosa, og fargen kryper sakte ned langs fjellsiden. Snart er hele fjellet badet i sol. Sterke saker. Håper bildene sitter...»

NATUREN IMPONERER, selv om vi bare glimtvis ser fjellene. Irrende grønt, med bratte dalsider dandert med fosser, landsbyer, rismarker og svaiende hengebroer.

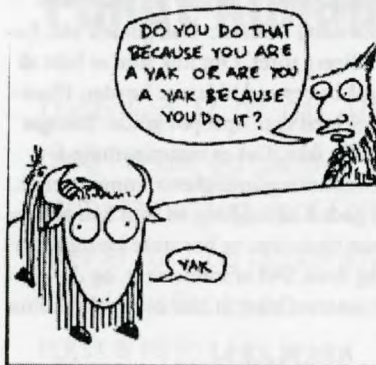
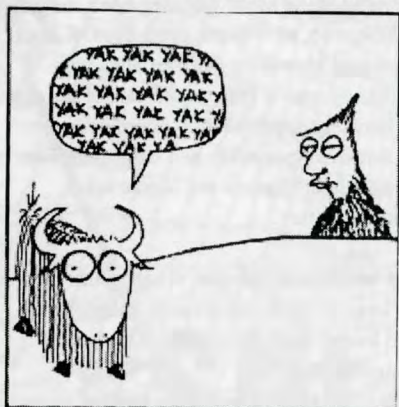
Etter akklimatiseringen i Manang er vi klare for høyden. Landskapet blir mer og mer karrig, tåka tetner til og tanker om høydesyke, kvalme, søvnløshet og hodepine melder seg igjen etter den søvnløse natta i Chame. Dal, guiden vår, forteller om tidligere turer. Om folk som er blitt så syke at de må bæres ned til lavere høyder. Hvordan vil det gå med oss? Apropos guide. Trenger vi det? Egentlig ikke. Det er nesten umulig å gå feil, og overnattingsmuligheter finnes overalt. Men det er godt å ha med seg en som kan alt om området, kan historien, og har store kunnskaper om fauna og flora. Det er interessant, og det gir trygghet. Dessuten lærer vi mer om språk, kultur og skikker.

Når vi tar inn på High Camp (4700 moh), siste natta før ThorongLa Pass, er jeg over-

rasket over hvor greit det har gått. Det er blitt litt tyngre å gå, men ikke på langt nær så ille som jeg fryktet. Den lange akklimatiseringen, 760 moh til 4700 moh på 9 dager, er nok hovedårsaken. Jeg får riktignok litt hodepine ut på kvelden, og selv om det ikke er kaldere enn 3–4 plussgrader, er det umulig å bli skikkelig varm. Småfryser hele tiden.

700 høydemeter venter i morgen...

VI BÆRER LITE, OG DERFOR går turen ganske lett. Alt du egentlig trenger er truse- og sokkeskift, tre-fire t-skjorter, ullgenser, vind/regnjakke, en brukbar sovepose og gode støvler. Det siste er viktig! Gnagsår er og blir noe dritt. Mine støvler var ikke gode nok, og det fikk jeg fikk svi for mot slutten av turen. Hvis du ikke vil bære noe som

helst, kan du leie bærer. Enkelt og greit.

Vi står opp klokka 05.00, og begynner å gå. Sakte. Det er hele poenget: sakte og jevnt. På flatmark går det greit, men ved den minste stigning blir man totalt pumpa hvis man så mye som forsøker å gå like fort som i fjellene hjemme. Jan Henrik, som er klart best trent av oss to, leder an og «raser» opp de siste 500 høydemeterne uten én eneste pause. Selv kommer jeg opp 20 minutter senere, og blir ønsket velkommen av Jan Henrik, Dal og et skilt som gratulerer oss med en vellykket bestigning – 5415 moh. Det smaker av fugl.

Tåka letner, og fjellene på hver sin side av
passet åpner seg. Håndtrykk utveksles, «seiersbil-
det» knipses, en liten matbit inntas.

Vi sitter der og er stolte av oss selv. **V**

Under pipal-treet

I landsbyen er en hvileplass
der vi møtes til prat og hygge
og får en pause fra tunge lass
under pipal-treet sin skygge.

På stien kommer en ukjent mann.
Først sier han hvor han skal vandre.
Etterpå spør han så snart han kan;
hvem er disse fremmede, andre?

Nysgjerrig; turistene, hvem er nå det?
- jeg venter i spenning på svaret.
Lytter litt engstelig og ser ned
- vi er de fremmede, rare.

Han gjentar; der borte, de to der,
og blikker hodet i vår retning.
De er jo våre og hører til her,
er svaret i en enkel setning.

Med denne opplysning gikk han sin vei.
Han fikk ikke svar, men det gjorde jeg.

Kirsten I. Greiner
Januar 2002